

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

STUDY

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2014

GAUTENG

MEMORANDUM

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 16 bladsye.

ASSESSERINGSRIGLYNE

AFDELING A: LEESBEGRIP

- Geen penalisering vir spel- en taalfoute nie.
- Sien elke keer slegs die eerste sin of feit na.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik, word daardie vreemde woord geïgnoreer.
Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat NIE GEPENALISEER NIE.
Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.
- **Aanhalings uit die leesstuk:**
Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word NIE GEPENALISEER indien die aanhalingstekens ontbreek nie.
- **Eenwoord-antwoorde:**
Indien die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- **Ja/Nee-vrae:**
Geen punte word vir Ja/Nee toegeken nie.
Die rede of motivering moet korrek wees.
- **Waar/Onwaar vrae:**
 - Waar/Onwaar is KORREK = ✓
plus die rede/motivering/aanhaling is KORREK = ✓
 - Waar/Onwaar is KORREK = ✓
maar die rede/motivering/aanhaling is VERKEERD = x
 - Waar/Onwaar is VERKEERD = x
Die rede/motivering/aanhaling is VERKEERD = x,
ongeag of dit die KORREKTE rede/motivering/aanhaling is.
Waar/Onwaar is KORREK ✓ maar motivering ontbreek = x
- **Meervoudigekeuse-vrae:**
Slegs die regte letter gegee. ✓
Slegs die regte antwoord, sonder die betrokke letter. ✓
Volsin gegee met regte antwoord in. ✓
- **Oop vrae**
Rede/motivering KORREK = ✓
GEEN punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE.

VRAAG 1:**TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL**[Verwerk uit *Kuier*, 4 Julie 2012]**(351 woorde)**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
1.1	(Naby) Villiersdorp	1	2	2	1
1.2	Sekondêre Skool Swartberg	1	2	1	2
1.3.1	Onwaar	1	2	2	2
1.3.2	Hy het besluit om eerder onderwys te studeer.	1	2	2	2
1.4	Daar was nie meer genoeg geld nie.	1	2	2	1
1.5	<ul style="list-style-type: none"> Op die plaas Op Bo-Radyn (Enige EEN)	1	2	2	1
1.6	<ul style="list-style-type: none"> 9 Nege (Enige EEN)	1	2	2	1
1.7	<ul style="list-style-type: none"> Verkiesingsopvoeding Hy het hulle geleer hoe om te gaan stem. (Enige EEN)	1	2	2	1
1.8	<ul style="list-style-type: none"> Dit het nie opgehou nie./Passie het aangehou. Hy wou nog steeds 'n onderwyser word. Hy wou nog steeds mense leer. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.9.1	Onwaar	1	2	2	2
1.9.2	Hy het 'n B.Com-graad verwerf. (Of soortgelyk)	1	2	2	2
1.10	<ul style="list-style-type: none"> Hy kon werk terwyl hy studeer. Hy kon geld verdien terwyl hy studeer. Hy het nie geld gehad om voltyds te studeer nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.11	<ul style="list-style-type: none"> Bestuurspos. Hy was 'n bestuurder. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	1
1.12	<ul style="list-style-type: none"> D Sy vrou, Lorraine. D Sy vrou, Lorraine. (Enige EEN)	1	2	2	2

1.13	Hy het eers tyd saam met sy vrou en kinders deurgebring.	1	2	2	2
1.14	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het die vorige aand nie genoeg tyd gehad nie. • Hy het nie klaargekry nie. • Daar was te veel werk. • Hy het ander dinge/werk gehad om te doen. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	2	2	3
1.15	(In) 2011	1	2	2	1
1.16.1	Onwaar.	1	2	2	2
1.16.2	Hy het die praktiese deel van sy onderwysstudies in die klaskamer gaan doen. (Of soortgelyk)	1	2	2	2
1.17	<ul style="list-style-type: none"> • Die leerders wat nou in Villiersdorp op skool is. • Die leerders vir wie Johannes nou skoolhou. • Villiersdorp se kinders van vandag. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	2	2	3
DENKVLAK 1: 7/20 (35%) DENKVLAK 2: 9/20 (45%) DENKVLAK 3: 4/20 (20%) = 100%					
SUBTOTAAL: 20					

TEKS B: INFORMATIEWE TEKS[Verwerk uit *Kuier*, 10 Oktober 2012]**(100 woorde)**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
1.18	Frankryk	1	2	2	1
1.19	12,3 miljoen	1	2	2	1
1.20.1	Indië	1	2	1	1
1.20.2	25 000	1	2	1	1
1.21	Doebai	1	2	1	2
1.22	<ul style="list-style-type: none"> • D • Grondboontjebotter-en-konfytbroodjies. • D Grondboontjebotter-en-konfytbroodjies. (Enige EEN)	1	2	2	2
1.23.1	Waar	1	2	2	2
1.23.2	Die skooldag begin al halfagt soggens en eindig eers halftien saans.	1	2	2	2
1.24	<ul style="list-style-type: none"> • Dis deel van België se tradisionele musiek. • Dis deel van die Belgiese kultuur. • Die Belge hou van musiek. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
1.25	<ul style="list-style-type: none"> • Daar was moontlik nie 'n skool naby hom nie. • Sy ouers wou dalk nie gehad het hy moes skool toe gaan nie, maar eerder werk. • Vir baie mense was skool lank gelede nie belangrik nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	2	3
DENKVLAK 1: 4/10 (40%) DENKVLAK 2: 4/10 (40 %) DENKVLAK 3: 2/10 (20%) = 100%					
SUBTOTAAL: 10					
TOTAAL AFDELING A: 30					

AFDELING B: OPSOMMING[Verwerk uit *Huisgenoot in die klaskamer: Skooltake en Kuier*, 13 Maart 2013**(206 woorde)****ALGEMEEN:****SKRYF DIE PUNTE SOOS VOLG NEER (horisontaal/vertikaal)**

Feit	7
Taal	<u>3</u>
	= 10

KEN DIE TAALPUNTE SÓ TOE

	PUNTE
Die hoofgedagte kan in 'n volsin of in 'n sinsnede aangebied word, solank dit sinvol is.	
1–3 feite korrek	1
4–5 feite korrek	2
6–7 feite korrek	3

LET WEL**Formaat:**

- Selfs indien die opsomming in die verkeerde formaat aangebied word, moet dit geassesseer word.
- Kandidate word nie gepenaliseer indien die opsomming in die verkeerde formaat aangebied is nie.

Woordtelling:

- Nasieners tel die getal woorde indien dit te lank lyk.
- Indien die kandidaat se opsomming te lank is (meer as 60 woorde), word 5 ekstra woorde toegelaat en die res van die opsomming word nie nagesien nie.
- Geen punte word afgetrek indien die kandidaat nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui nie.
- Indien die opsomming minder as die voorgeskrewe woorde bevat (minder as 50), maar dit bevat al die hoofgedagtes, word die kandidaat nie gepenaliseer nie.

Algemeen:

- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste 7 sinne (eerste 65 woorde) van hierdie paragraaf nagesien.
- Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk van die opsomming te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk/beplanning gedoen word, let op die volgende:
 - Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien.
 - Indien die eerste poging in pen aangebied word, en nie deurgehaal of as rofwerk aangedui word nie, word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien.
- Direkte aanhalings is toelaatbaar.
- Kandidate hoef nie 'n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting getel volgens die getal woorde wat dit voorstel, byvoorbeeld, d.w.s. = 3 woorde.

VRAAG 2: WATER**FEITE**

	VERWAGTE ANTWOORDE	TEKS
1.	<ul style="list-style-type: none"> Almal het water nodig om te oorleef. (7) Water is nodig om te oorleef. 	Mens, diere en plante het water nodig om te oorleef. 'n Mens kan amper 'n maand lank sonder kos klaarkom, maar sonder water sal jy nie oorleef nie. (28)
2.	<ul style="list-style-type: none"> Ons drinkwater is beperk. (4) Slegs 3% van ons water kan gedrink word/is vars. 	Ons drinkwater is baie beperk. Al bestaan 70% van die aarde se oppervlak wel uit water is net 3% van die water vars en kan gedrink word. Ons kan ook nie seewater gebruik nie, omdat dit te sout is. (41)
3.	Die menslike brein bestaan uit sowat 85% water. (8)	Die menslike brein bestaan uit sowat 85% water. Om jou brein te help om beter te funksioneer, behoort jy dus genoeg water te drink en minder sap en koeldrank. (30)
4.	'n Mens moet groot respek vir water hê. (8)	Ons lees dikwels hoe mense in swembaddens, riviere of die see verdrink. Veral na swaar reën, is riviere gevaarlik. 'n Mens moet groot respek vir water hê. (27)
5.	Boere het water op hulle plase nodig. (7)	Boere het baie water op hulle plase nodig. As dit nie genoeg reën nie, of hulle kan nie genoeg water uit riviere kry nie, moet hulle boorgate boor en windpompe oprig. (31)
6.	<ul style="list-style-type: none"> Ons moet rivierwater eers suiwer voordat ons dit kan drink. (10) Rivierwater is net drinkbaar nadat dit gesuiwer is. 	Rivierwater moet eers gesuiwer word voordat ons dit kan drink. Nadat die water gesuiwer is, word dit na 'n reservoir gepomp. Vandaar word dit in waterpype na woongebiede gevoer. (29)
7.	Ons moet ons waterbronne goed oppas. (5)	Omdat die mense op die aarde al meer word, het ons meer vars water nodig. Dit is die rede waarom ons alle waterbronne goed moet oppas. As ons waterbronne besoedel, sal daar nie genoeg skoon water vir almal wees nie. (40)
	GETAL WOORDE= (50–60/ 65 maksimum) Hierdie opsomming = <u>50 woorde</u>	GETAL WOORDE = 226 (Disjunktief = ± 200 woorde)
DENKVLAK 1: 0/10 (0%) DENKVLAK 2: 0/10 (0%) DENKVLAK 3: 10/10 (100%) = 100%		
TOTAAL AFDELING B: 10		

AFDELING C: TAAL**VRAAG 3: WOORDSTRUKTURE** [Verwerk uit *Weg*, Augustus 2005]

- **Spelling moet korrek wees om punt te verdien.**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
3.1	Kerkstr.	1	4	1	2
3.2	hoë	1	4	2	3
3.3	katjie	1	4	1	1
3.4	eerste	1	4	2	2
3.5	groente	1	4	1	2
3.6	goedkoopste	1	4	1	1
3.7	weekliks	1	4	1	2
3.8	teen	1	4	2	1
3.9	dit	1	4	2	1
3.10	stoksielalleen/vingeralleen	1	4	1	1
3.11	warm	1	4	1	1
3.12	Ai!	1	4	2	1
3.13	hoof/skoolhoof	1	4	1	3
3.14	die	1	4	2	1
3.15	vroeër	1	4	1	1
3.16	oom	1	4	1	1
3.17	sakke	1	4	1	1
3.18	broekspyp	1	4	1	1
3.19	eendag	1	4	1	1
3.20	ken	1	4	1	1

DENKVLAK 1: 14/20 (70%) DENKVLAK 2: 4/20 (20%) DENKVLAK 3: 2/20 (10%) = 100%

SUBTOTAAL: 20

VRAAG 4: SINSTRUKTURE [Verwerk uit Beeld, 19 Oktober 2011]

- Wanneer verlede tyd getoets word, moet **ge-** as EEN WOORD met die werkwoord geskryf word.
- Wanneer die infinitief getoets word, moet te in verbinding met die infinitief as TWEE WOORDE geskryf word.
- Verder tel spelling nie.
- Streekstaal kan nie in ag geneem word nie.
- Indien die opdrag sê dat die kandidaat die sin moet oorskryf, moet die hele sin uitgeskryf word.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
4.1	<ul style="list-style-type: none"> • B • sout • B sout (Enige EEN)	1	4	2	1
4.2	Oupa sit vir 'n rukkie rustig op sy stoel. (Die volgorde moet korrek wees)	1	4	2	3
4.3	<ul style="list-style-type: none"> • D • opgewonde. • D opgewonde. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.4	Ouma hou daarvan om koekies te bak.	1	4	2	3
4.5	<ul style="list-style-type: none"> • Oupa sê dat die koekies lekker ruik. • Oupa sê die koekies ruik lekker. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.6	Wat gee Ouma vir Oupa?	1	4	2	1
4.7	<ul style="list-style-type: none"> • Daar was warm water in die ketel. • Daar was warm water in die ketel gewees. (Enige EEN)	1	4	2	2
4.8	Ouma gooi koffie in Oupa se beker.	1	4	2	2
4.9	<ul style="list-style-type: none"> • Oupa drink sy koffie, terwyl Ouma die kos maak. • Terwyl Ouma die kos maak, drink Oupa sy koffie. (Enige EEN) <i>(Indien die komma ontbreek, verloor die kandidaat nie die punt nie.)</i>	1	4	2	1
4.10	Die brood is deur Ouma gesny.	1	4	2	2

4.11	Vir middagete maak Ouma toebroodjies.	1	4	2	2
4.12	<ul style="list-style-type: none"> Ouma was die skottelgoed nadat hulle klaar geëet het. Nadat hulle klaar geëet het, was Ouma die skottelgoed. (Enige EEN) 	1	4	2	2
4.13	Die skoon borde word (deur Ouma) in die rak (deur Ouma) gepak (deur Ouma).	1	4	2	2
4.14	Oupa sê: “Die koffie is ✓ lekker.” ✓ ✓leestekens, ✓korrekte woordorde – “is” op die regte plek.	2	4	2	2
4.15	Oupa het ✓ na die radio geluister . ✓	2	4	2	2
4.16	Die kat sal/gaan ✓ sy rug (skuur) teen die stoelpoot skuur . ✓	2	4	2	1
4.17	Die yskas se deur staan nie ✓ oop nie . ✓	2	4	2	1
4.18	Ouma vra vir Oupa of hy/Oupa ✓ nog koffie wil hê . ✓	2	4	2	3
4.19	Nee, die kat sien niks ✓ onder die kas nie . ✓	2	4	2	1
DENKVLAK 1: 10/25 (40%) DENKVLAK 2: 11/25 (44%) DENKVLAK 3: 4/25 (16%) = 100%					
SUBTOTAAL: 25					

VRAAG 5: REDIGERING[Verwerk uit *Kuier*, 4 Julie 2012]

(170 woorde)

VRAAG	ASSESERINGRIGGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
5.1	gestyg	1	4	1	2
5.2	almal	1	4	1	2
5.3	Michael	1	4	2	1
5.4	Suid-Afrika	1	4	1	2
5.5	swaarste	1	4	1	2
5.6	om by die werk te kom .	1	4	1	1
5.7	klein	1	4	1	2
5.8	Hulle kan nie meer al hulle uitgawes betaal nie .	1	4	2	2
5.9	Wat kan mense doen om hul geldelike posisie te verbeter?	1	4	2	2
5.10	geleenthede	1	4	1	2
DENKVLAK 1: 2/10 (20%) DENKVLAK 2: 8/10 (80%) DENKVLAK 3: 0/10 (0%) = 100%					
SUBTOTAAL: 10					

VRAAG 6: KRITIESE TAALBEWUSTHEID EN INTERPRETASIE VAN TEKSTE[Verwerk uit: *Google Images*]

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
6.1	<ul style="list-style-type: none"> D “Sulke swak punte! Dis onaanvaarbaar!” D “Sulke swak punte! Dis onaanvaarbaar!” (Enige EEN) (<i>Gevoelstaal</i>) 	1	4	3	3
6.2	<ul style="list-style-type: none"> A “Het Meneer nie 'n geldjie vir 'n baie honger man nie, asseblief?” A “Het Meneer nie 'n geldjie vir 'n baie honger man nie, asseblief?” (Enige EEN) (<i>Oorredingstaal</i>) 	1	4	3	3
6.3	<ul style="list-style-type: none"> C “As u vandag my produk koop, betaal u slegs die helfte van die prys.” C “As u vandag my produk koop, betaal u slegs die helfte van die prys.” (Enige EEN) (<i>Manipulerende taal</i>) 	1	4	3	3
6.4	<ul style="list-style-type: none"> D “Julle is verloorders; julle sal my tog nooit kan wen nie!” D “Julle is verloorders; julle sal my tog nooit kan wen nie!” (Enige EEN) (<i>Onsensitiewe taal</i>) 	1	4	3	3
6.5	<ul style="list-style-type: none"> C “Al julle oorgewig mense sit net heeldag en televisie kyk en oefen nie.” C “Al julle oorgewig mense sit net heeldag en televisie kyk en oefen nie.” (Enige EEN) (<i>Stereotipering</i>) 	1	4	3	3

DENKVLAK 1: 0/5 (0%) DENKVLAK 2: 0/5 (0%) DENKVLAK 3: 5/5 (100%) = 100%

SUBTOTAAL: 05**TOTAAL AFDELING C: 60**

AFDELING D: LETTERKUNDE**KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer****VRAAG 7: 'N MAN KOM TUIS – Chris Barnard**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
7.1	(Op) Wilgerspruit	1	2	4	1
7.2	<ul style="list-style-type: none"> (Want) dan sou dit nie so lekker vir die gesin wees nie. Dit was lekker as sy gesin hom in die straat ontmoet het. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	1
7.3	<ul style="list-style-type: none"> (’n) halwe sakkie lemoene (’n) brood (’n) skoendoos Drie ander los pakkies (Enige EEN)	1	2	4	1
7.4	<ul style="list-style-type: none"> A Hy het kort-kort op sy horlosie gekyk. A Hy het kort-kort op sy horlosie gekyk. (Enige EEN)	1	2	4	2
7.5.1	Onwaar	1	2	4	2
7.5.2	Sy eerste vrou is in ’n motorongeluk dood. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	2
7.6.1	<ul style="list-style-type: none"> C ... was baie slim. C ... was baie slim. (Enige EEN)	1	2	4	2
7.6.2	<ul style="list-style-type: none"> D ... was drie jaar oud. D ... was drie jaar oud. (Enige EEN)	1	2	4	2
7.6.3	<ul style="list-style-type: none"> B ... was die oudste van die kinders. B ... was die oudste van die kinders. (Enige EEN)	1	2	4	2
7.6.4	<ul style="list-style-type: none"> E ... was een van ’n tweeling. E ... was een van ’n tweeling. (Enige EEN)	1	2	4	2

7.7	<ul style="list-style-type: none"> Hy was nuuskierig. Hy wou sien of Gouws die waarheid gepraat het. Hy wou self die ontmoeting tussen Gouws en sy familie sien. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3	
7.8	Die hond.	1	2	4	1	
7.9	C	Gouws het in die straat afgestap totdat hy die huis kon sien.	1	2	4	1
	D	Die kinders het in die straat afgehardloop.	1	2	4	1
	B	Gouws het sy goedjies neergegooi en almal gegroet.	1	2	4	1
	A	Almal het saam huis toe geloop en help dra.	1	2	4	1
7.10	<ul style="list-style-type: none"> D kontras. D kontras. (Enige EEN)	1	2	4	2	
7.11	JA: <ul style="list-style-type: none"> Jy sien die wêreld. Jy maak paaie vir jou medemens. Jy dien/help jou medemens. OF NEE: <ul style="list-style-type: none"> Dis ongerieflik om in 'n tent langs die pad te bly. Dis ongerieflik om ver van jou gesin te wees. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3	
7.12	<ul style="list-style-type: none"> Hy het vir Gouws langs die pad opgelaai. Hy wou vir Gouws voor sy huis gaan aflaai. (Enige EEN)	1	2	4	3	
7.13	<ul style="list-style-type: none"> B Jy moet in elke slegte ding wat in jou lewe gebeur, iets goeds soek. B Jy moet in elke slegte ding wat in jou lewe gebeur, iets goeds soek. (Enige EEN)	1	2	4	3	
		(20)				
DENKVLAK 1: 4/20 (20) DENKVLAK 2: 12/20 (60) DENKVLAK 3: 4/20 (20) = 100%						

OF

VRAAG 8: MY BROER SE KRAAI – Chris Barnard

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
8.1	In die veld (opgetel).	1	2	4	1
8.2	<ul style="list-style-type: none"> Sy vlerk was beseer/stukkend. Hy was half verkleum. (Enige EEN)	1	2	4	1
8.3	<ul style="list-style-type: none"> B hy het nie van die hok gehou nie. B hy het nie van die hok gehou nie. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.4.1	Onwaar	1	2	4	2
8.4.2	<ul style="list-style-type: none"> Hulle het gedink dat dit beter sou wees as die kraai losgelaat word. Die verteller het vir sy broer gesê hy dink dat die kraai homself sou loslaat as hy kon. Die broer wou die kraai hou. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	2
8.5.1	<ul style="list-style-type: none"> D ... het elke oggend by die kombuis brood gebedel. D ... het elke oggend by die kombuis brood gebedel. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.5.2	<ul style="list-style-type: none"> E ... het gesê dat die kraai vry wou wees. E ... het gesê dat die kraai vry wou wees. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.5.3	<ul style="list-style-type: none"> B ... het salf aan die stukkende plekke probeer smeer. B ... het salf aan die stukkende plekke probeer smeer. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.5.4	<ul style="list-style-type: none"> A ... het in die oggende vuur gemaak. A ... het in die oggende vuur gemaak. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.6	<ul style="list-style-type: none"> (Na) 3 (dae). (Na) drie (dae). (Enige EEN)	1	2	4	1

8.7	<ul style="list-style-type: none"> • A • personifikasie. • A personifikasie. (Enige EEN)	1	2	4	2
8.8	Die verteller.	1	2	4	1
8.9	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het nie gedink dat die kraai sou terugkom nie. • Die kraai was dan ongelukkig in die hok. • Die kraai wou vry wees. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3
8.10	D Die kraai het vroeg een oggend na die hok toe teruggekom.	1	2	4	2
	B Die kraai het brood en vleis gekry om te eet.	1	2	4	2
	C Die broer het nooit weer die hok se hekkie toegemaak nie.	1	2	4	2
	A Die kraai het nooit weer weggegaan nie.	1	2	4	2
8.11	JA: <ul style="list-style-type: none"> • Baie mense hou papegaaie as troeteldiere aan. • Papegaaie is beter troeteldiere as kraaie. • Papegaaie bly makliker by mense. (Enige EEN) <p style="text-align: center;">OF</p> NEE: <ul style="list-style-type: none"> • Die broer was lief vir die kraai. • Die broer wou gehad het die kraai moes syne (wil) wees. • Hy wou 'n slimmer voël as 'n papegaaie hê. (Enige EEN)	1	2	4	3
8.12	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het vir sy broer goeie raad gegee. • Hy het self vir die kraai gaan kos haal, toe hy teruggekom het. (Enige EEN of soortgelyk)	1	2	4	3

8.13	<ul style="list-style-type: none"> • C • almal die vryheid van keuse wil hê. • C almal die vryheid van keuse wil hê. (Enige EEN) 	1	2	4	3
		[20]			
DENKVLAK 1: 4/20 (20) DENKVLAK 2: 12/20 (60) DENKVLAK 3: 4/20 (20) 20 = 100%					

TOTAAL AFDELING D: 20
GROOTTOTAAL: 120